

LEZING VOGEL FOTOGRAFIE

Van harte welkom allemaal!

Theorie

- Ken je camera, kom niet voor verrassingen.
- Vogels fotograferen betekent geduld en een beetje geluk hebben!
- Wanneer is een foto gelukt? Scherpste is belangrijk, maar ook sfeer etc.
- Achtergrond en lichtinval.
- Welke instellingen kun je op je camera gebruiken?
  - automatische instelling - sportstand
  - half automatisch: sluitertijd of diafragma instelling
  - handmatig / sluitertijd – diafragma – ISO waarden
- Nabewerking – wat wel en wat niet
- Voorprogrammeren automatische instelling

Praktijk

- Hoe begin je, welk doel heb je?
- Welke instellingen neem je?

Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen

- Je camera kennen is belangrijk.
- Vogels fotograferen betekent geduld en een beetje geluk hebben.

Kraanvogels boven Neede

1/2000 F 5.6 ISO 320

Lens 100 – 500 mm f 4.5 - 5.1

Handmatige opname met M.

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Vogels fotograferen betekent geduld en een beetje geluk hebben.
- Achtergrond, sfeer en lichtinval.

In Zuid Afrika

1/1000 F 5.6 ISO 100 -1,3

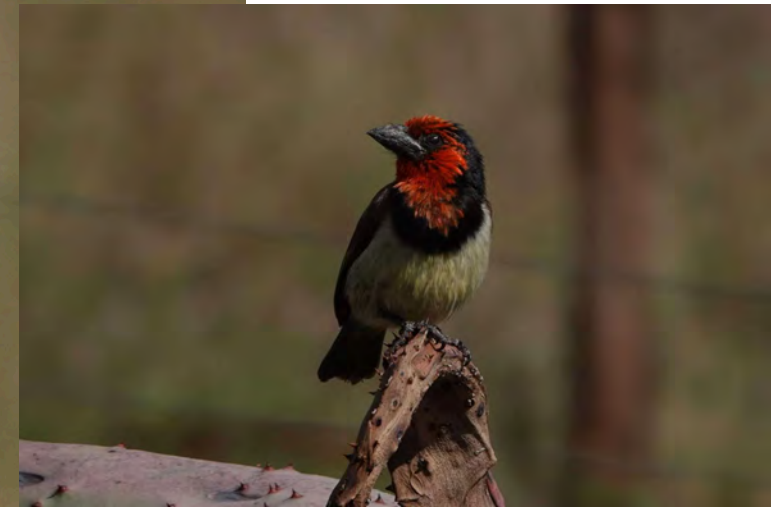
Lens 8.8-220.0 mm f/2.4-4.0

Automatische belichting.

Foto was iets onderbelicht maar daardoor goed te bewerken.

Mooie sfeer, het rood en groen van de vogel komt terug in de achtergrond.

Kleine foto het origineel

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Wanneer is een foto gelukt? Als eerste moet deze scherp zijn.

Ijsvogel in Zuid Afrika

1/250 F 4.0 ISO 640 -0,3

Lens 8.8-220.0 mm f/2.4-4.0

Automatische opname.

*Prachtige sfeerfotografie!
Witte en donkere delen
hebben een punt. Oog vogel
goed zichtbaar! Fraaie match
met de achtergrond.*

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Achtergrond en lichtinval

Gier in Zuid Afrika

1/250 F 4.0 ISO 200
Lens 8.8-220.0 mm f/2.4-4.0

Automatische opname.

*Prachtige sfeerfotografie!
Mooi scherp gesteld op
het oog van de vogel!
En kijk naar de mooie glans
op de snavel van deze
imposante vogel...*

*Door de scherpte diepte
valt de achtergrond bijna
weg.*

Gier in Zuid Afrika

1/160 F 4.0 ISO 100
Lens 8.8-220.0 mm f/2.4-4.0

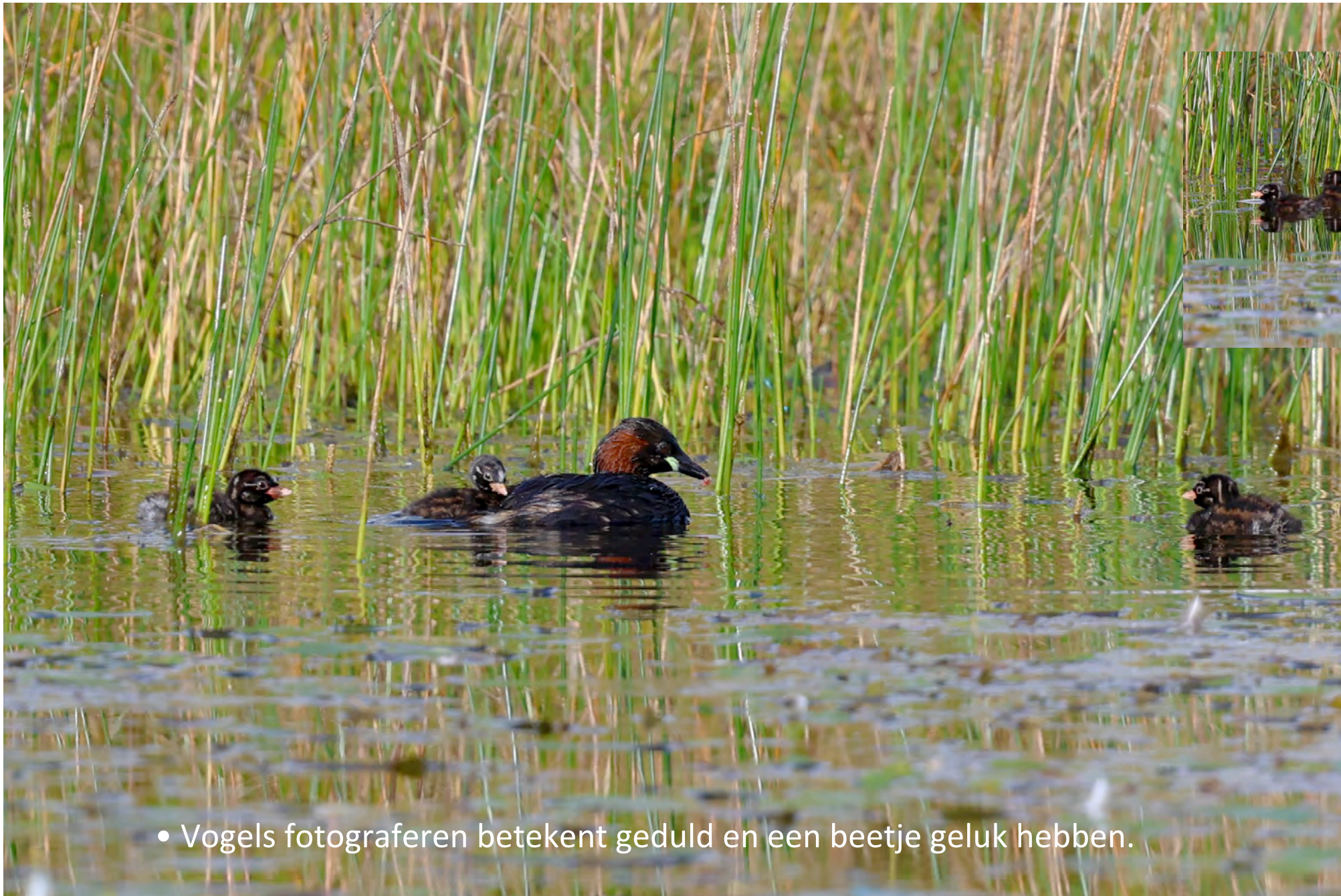
Automatische opname.

*Kleine foto oorspronkelijke foto.
Iets onderbelicht, harde schaduw
op voorgrond maar goed te
bewerken.*

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

Dodaars

1/1250 F 7.1 ISO 500
Lens 100 – 500 mm f 4.5 - 51

*Hoe hoger het diafragma (lens
meer dicht) hoe minder scherpte
diepte – vogels allemaal scherp.*

Handmatige opname met M.

- Vogels fotograferen betekent geduld en een beetje geluk hebben.

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Wanneer is een foto gelukt?
Als eerste moet deze scherp zijn.

Boerenzwaluwen In Neede

1/3200 F 7.1 ISO 640
Lens 100 – 500 mm f 4.5 - 51

*Hoe hoger het diafragma (lens
meer dicht) hoe minder scherpte
diepte - beide vogels even scherp.*

Handmatige opname met M.

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Vogels fotograferen betekent geduld, lef en een beetje geluk hebben
- Achtergrond en lichtinval

Kraanvogels boven Neede

1/2000 F 7.1 ISO 500
Lens 100 – 500 mm f 4.5 - 5.1

*Handmatige opname met M.
Hoe hoger het diafragma (lens meer dicht) hoe
minder scherpte diepte – alle vogels scherp.
Het licht is in linker foto mooier dan rechter foto!*

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Achtergrond en lichtinval.

Grote Zaagbek in het Needse Achterveld

1/2000 F 5.6 ISO 1000

Lens 100 – 500 mm f 4.5 - 51

Handmatige opname met M.

Achtergrond beide foto's druk. Links technisch ok, witte delen overal een punt, oog van de vogel goed zichtbaar.

Rechts witte delen overbelicht, meer tegenlicht.

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Wanneer is een foto gelukt?

Gier in Zuid Afrika

1/320 F 4.0 ISO 100
Lens 8.8-220.0 mm f/2.4-4.0

Automatische belichting.

TOP FOTO!

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoën**

- Welke instellingen kun je op je camera gebruiken?

- *automatische instelling*

- Sportstand of voorprogrammeren automatische instelling.

- *half automatisch sluitertijd of diafragma instelling*

- Op Tv sluitertijd op minimaal 1/1000
  - Diafragma wordt automatisch aangepast
- Op Av diafragma afhankelijk van welke scherpte diepte en lichtinval je wilt.
  - Sluitertijd wordt automatisch aangepast
- ISO waarden bepalen naar lichtinval of op automatisch
  - bij mooi weer vanaf 100, bij slechtweer tot 5000 of op automatisch

- *handmatig / sluitertijd – diafragma – ISO waarden – M op je camera*

- Sluitertijd minimaal op 1/1000
- Diafragma afhankelijk van welke scherpte diepte je wilt en afhankelijk van het licht / weer. Bij slecht weer meer open (f 4.5 of lager).
- ISO waarden bepalen naar lichtinval / weer
  - bij mooi weer vanaf 100, bij slechtweer tot 5000 of op automatisch

- Wanneer is een foto gelukt?
Als eerste moet deze scherp zijn.
- Achtergrond en lichtinval.

Steenuil in Neede

1/1600 F 4.0 ISO 800
Lens EF 70-200mm f/2.8-32

Half automatisch opname met AV.

*Hoe lager het diafragma (lens
meer open) hoe meer scherpte
diepte – vogel scherp, omgeving
vaag.*

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Wanneer is een foto gelukt?
Als eerste moet deze scherp zijn.
- Achtergrond en lichtinval.

Steenuil in Neede

1/1600 F 4.0 ISO 500
Lens EF 70-200mm f/2.8-32

Half automatisch opname met AV.

*Hoe lager het diafragma (lens
meer open) hoe meer scherpte
diepte – vogel scherp, omgeving
vager.*

*Mooie rustige achtergrond.
Het tegenlicht maakt het af.*

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Wanneer is een foto gelukt?
Als eerste moet deze scherp zijn.
- Achtergrond en lichtinval.

Meeuw op het strand in Bergen aan Zee

1/2000 F 7.1 ISO 160
Lens EF 70-200mm f/2.8-32

Handmatige opname met M.

*Hoe hoger het diafragma (lens
meer dicht) hoe minder scherpte
diepte – vogel en omgeving
Scherp.*

Let op de rechte horizon!

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Achtergrond en lichtinval.

Roodborstje in Neede

1/2500 F 7.1 ISO 500
Lens 100 – 500 mm f 4.5 - 51

Handmatige opname met M

Hoe hoger het diafragma (lens meer dicht) hoe minder scherpte diepte – vogel en omgeving zijn scherp. Op de foto links valt het licht precies goed op het oog.

Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen

Is nabewerking noodzakelijk?

Hoe beter de basis foto hoe minder dat nodig is.

Overbelichting

In de lichte / witte delen zit geen punt meer.

Weinig mogelijkheden in de nabewerking. Hooguit harde delen wat 'zachter' maken.

Onderbelichting

Dan kun je veel meer! De lichte delen zijn dan vaak goed maar de donkere delen te donker. Deze kun je lichter maken. De sluitertijd is dan vaak iets te lang geweest.

Is een foto onscherp?

Als deze net niet scherp is kun je kleine sharpening toepassen en het formaat van de foto verkleinen. Maar wees voorzichtig met sharpening! Bij te veel maakt dat de foto er niet beter op! De pixels worden dan te veel zichtbaar.

Scheve foto?

Kan creatief zijn, maar een scheve horizon is storend – foto in nabewerking recht zetten.

Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen

- Is deze iets onscherpe foto wel bruikbaar na bewerking?

Aalscholver in het Needse Achterveld

1/500 F 7.1 ISO 4000

Lens 100 – 500 mm f 4.5 – 51

Handmatige opname met M.

*Sluittijd is te lang - 1/1250
of nog korter was mogelijk beter
geweest.*

*Veel bewegingsonscherpte!
Kleur van het oog / snavel wel mooi.*

*Bewerking:
Een keer verscherpt in het origineel
en foto kleiner formaat gezet – op
de sociale media deed deze
afbeelding het goed vanwege de
slimme de bewerking.*

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Is deze iets onscherpe foto wel bruikbaar na bewerking?

**Aalscholver
in het Needse Achterveld**

1/500 F 7.1 ISO 4000

Lens 100 – 500 mm f 4.5 - 51

Handmatige opname met M.

*Sluitertijd is te lang - 1/1250
of nog korter was mogelijk beter
geweest.*

*Veel bewegingsonscherpte!
Kleur van het oog / snavel wel mooi.*

*Bewerking:
Gekropt en te veel sharpening.
Pixels worden zichtbaar.*

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

Ganzen bij het Vlear in Neede

1/1000 F 7.1 ISO 5000

Lens 100 – 500 mm f 4.5 – 51

Handmatige opname met M.

Oorspronkelijke foto is onder belicht. Gemaakt bij somber weer. Sluittijd is wat lang - 1/1000 Korter dan was het risico van onscherpte er geweest. ISO naar 6000 was een optie geweest.

*Bewerking:
De donkere delen oplichten.*

- Een onderbelichte foto is altijd bruikbaar
– mits ie scherp is ...

Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen

Groene Reiger in Zuid Afrika

1/320 F 4.0 ISO 100 -0,3

Lens 8.8-220.0 mm f/2.4-4.0

Automatische belichting.

*Kleuren in de foto iets opgehaald
en de horizon is recht gezet.
Prachtige weerspiegeling!*

Kleine foto origineel.

- De iets saaie foto in kleur bijgewerkt – let ook op de horizon!

Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen

• Het verschil tussen onderbelicht en overbelicht.

Zilverreiger bij het Vlear in Neede

Links iets onderbelicht
1/8000 F 9.0 ISO 1250
Lens 100 – 500 mm f 4.5 – 51

Rechts overbelicht
1/2000 F 9.0 ISO 1250
Lens 100 – 500 mm f 4.5 – 51

Handmatige opname met M.

*Door de sluitertijd te verkorten
zijn de veren van de Zilverreiger
beter zichtbaar.*

*De overbelichte foto was niet aan
te passen, de onderbelichte is
opgelicht in de donkere delen.*

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- iets overbelichting en juiste belichting.

Zilverreiger in het Needse Achterveld

Links iets overbelicht

1/2000 F 7.1 ISO 1250

Lens 100 – 500 mm f 4.5 – 5.1

Juiste belichting

1/8000 F 7.1 ISO 16.000

Lens 100 – 500 mm f 4.5 – 5.1

Handmatige opname met M.

De linkse foto is iets overbelicht en is een fractie onscherp, maar in een kleiner formaat te gebruiken. Betreffende beeld mooi omdat de leefomgeving mooi te zien is en de voorste vleugel er ook mooi uitspringt.

De foto rechts heeft een hoge ISO waarde maar is uitstekend, in alle witte delen zit nog een punt.

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

- Is deze iets onscherpe foto wel bruikbaar na bewerking?

Neushoornvogel in Zuid Afrika

1/250 F 4.0 ISO 100
Lens 24-600mm F2.4-4.0

Automatische opname.

*Net een schilderij, wat een fraaie
sfeer! Maar helaas onscherp...*

Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen

- Is deze iets onscherpe foto wel bruikbaar na bewerking?

Neushoornvogel in Zuid Afrika

1/250 F 4.0 ISO 100
Lens 24-600mm F2.4-4.0

Automatische opname.

*Links te veel sharpening. Onder
kleine foto minder sharpening
en verkleind waardoor de foto
net gebruikt kan worden!*

**Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen**

Vogelgebieden in de buurt van Neede

- Needse Achterveld
5 soorten spechten, Grote Bonte Specht, Kleine Bonte specht, Middelste Bonte Specht, Groene Specht en de Zwarte Specht.
- Leemputten Eibergen
Diverse soorten eenden en ganzen.
- Zwillbrock
Flamingo's.
- Haaksbergerveen
Blauwborst, Kraanvogels, Bruine Kiekendief etc.
- Borkeld Rijssen-Holten
Nachtzwaluwen.
- Stelkampsveld – Borculo – Barchem
- Vogelhutten Han Bouwmeester Goor

Online opzoeken:

- Birdpix.nl

- Waarnemingen van vogels
via onze website van de
Vogelwerkgroep Berkelland.

Flamingo's in het Zwillbrock

1/800 F 7.1 ISO 1600

Lens 100 – 500 mm f 4.5 - 51

Handmatige opname met M.

*Diafragma dichters om overal
scherpte te hebben. Voor een
nog scherpere foto had de
belichtingstijd korter gemogen
en ISO nog hoger.*

Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen

	RX10M3	RX10M4	Functie	VLIEGENDE vogels (alles wat beweegt, buiten)	ZITZENDE vogels (incl. macro)	Landschap (lage ISO, grote scherpte)
EENMALIG INSTELLEN, DAARNA OPSLAAN IN GEHUEGEN 1,2, OF 3	-3-1	1-3-3	Transportfunctie	continue opname	Enkele opname	Enkele opname
	-4-1	1-5-1	Scherpstelgebied	Breed	Flexibel punt S, M of L	Flexibelpunt M
	-4-4	1-7-3	ISO	ISO Auto ISO Auto min. 100, max.: 800	←	100
	-4-5	1-7-4	ISO AUTO min.sl.td.	1/500 – 1/2000 (afh. van onderwerp)	Std	Std.
	-5-1	1-7-5	lichtmeetfunctie	Multi	Midden	Multi
	-8-2	2-5-3	Steadyshot	Aan (beeldstabilisatie ingeschakeld)	←	← (ook op statief)
			Zoom stand	600 mm	←	24 mm
			Mode	A (het plaatje geeft niet de juiste instelling aan)	←	A
	-6-1	2-6-1	Bereik zoom assist	M (instelling die bepaald, hoever de camera uitzoomt bij het indrukken van zoom assist knop)	←	←
	-5-2	?	Witbalans	AWB	AWB	Kl.temp./Filter 5500K
IEDERE FOTO INSTELLEN			Auto focus mode	S (RX10 M3) C (RX10 M4)	S C (voor macro)	S
			Diafragma	f/2.4	←	f/5.6
	NVT		Zoom range	∞ - 3	FULL	FULL
			Belichtings- compensatie	+1 (blauwe lucht) +2 (bewolkt)	+1 (blauwe l.) +2 (bewolkt)	Aanpassen obv zebra & histogram
EENMALIG INSTELLEN	-1-1	2-7-3	Zebra	Uit	100+	100+ (bij RAW 109%)
	-2-3	2-8-1	Automatische weergave	Uit (belangrijk! De foto's worden niet automatisch vertoont nadat deze genomen is. Dit zou te veel kostbare tijd kosten)	←	←
	-3-2	2-7-6	Liveview- weergave	Instelling effect aan (door deze instelling is op het beeldscherm te zien, of deze onder/over belicht gaat worden)	←	←
	-3-3	1-5-6	Pre-AF	Uit (belangrijk! Bij de stand aan, stelt de camera scherp op alles wat voor de lens komt. Als dit toevallig erg dichtbij is -je voeten bijv.-, dan kost het scherpstellen daarna extra veel tijd voor de camera)	←	←
	-3-4	2-6-3	Zoomsnelheid	Snel	←	←

Voorprogrammeren
automatische instelling.

Vogelwerkgroep
Berkelland

Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen

Plevier in Zuid Afrika

1/250 F 4.0 ISO 125 +0,3
Lens 24-600mm F2.4-4.0

Automatische opname.

TOP FOTO!

Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen

- PRAKTIJK...

We gaan naar buiten!

Camera in de aanslag...

We gaan op zoek naar een Buizerd!

Buizerd in het Needse Achterveld

1/1250 F 3.5 ISO 200 - 0,33
Lens EF 70-200mm f/2.8L -32

Half automatische opname.

*Uitgaande van diafragma
(Stand AV op de camera).*

*Had een slag scherper gekund.
Bij een kortere sluitertijd of een hogere
ISO waarden betere kans. Het was erg
somber weer.*

Door Kees van Rijn
en Marjon Hoen